

СИЛАБУС
освітньої компоненти
«Анімаційна діяльність соціального працівника»
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота / І10 Соціальна робота та консультування.

Галузь знань: 23 Соціальна робота / І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Тургенева Анастасія Олександрівна, к. пед. н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Борисенко Наталія Олександрівна, асистент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fdsso/structure-fdsso/kaf-social-pedagogy/composition-kaf-social-pedagogy/turgeneva/ https://bdpu.org.ua/teachers/borysenko-nataliya-oleksandrivna/
Контактний телефон	
Е-mail викладача	turgeneva.an@gmail.com Borisenkon148@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця: 13.00-15.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	5/150	20	22	108	екзамен

Семестр: IV семестр.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: анімація, аніматор, дозвілля, анімаційна діяльність, сценарій, рекреація, соціальний працівник, культурно-розважальні заходи, анімаційна програма.

Мета курсу: сформуванню системи знань і розвинути компетентності здобувачів вищої освіти щодо організації анімаційних послуг в соціальній сфері.

Предмет курсу: особливості організації анімаційної діяльності.

Програмні компетентності:

ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК-14 Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

СК-15 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК-18 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Результати навчання:

ПР-6 Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПР-18 Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПР-19 Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПР-22 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

Зміст курсу:

Тема 1. Теоретичні засади організації анімаційної діяльності.

Співвідношення понять «відпочинок», «дозвілля», «рекреація», «туризм», «анімація» та їхнє значення для розвитку суспільства. Основні види та функції анімаційної діяльності. Фактори, що впливають на вибір розваг. Характеристика принципів анімаційної діяльності.

Тема 2. Історія розвитку дозвілля та анімаційної діяльності.

Відпочинок і свята у первісному суспільстві. Анімаційні форми дозвілля Стародавньої Греції. Дозвіллева культура Стародавнього Риму. Анімаційні форми дозвілля Середньовіччя та епохи Ренесансу. Масові свята та видовища в країнах світу.

Тема 3. Інфраструктура анімації.

Організація культурно-пізнавального відпочинку клієнтів. Специфіка діяльності спортивно-рекреаційних закладів. Організація анімації у видовищних закладах. Анімаційна діяльність розважальних закладів. Анімаційна діяльність в клубах. Організація анімації в літніх таборах відпочинку. Класифікація підприємств індустрії дозвілля та розваг: закордонний підхід.

Тема 4. Соціально-психологічні особливості споживачів анімаційних послуг.

Поняття про клієнтські потреби та мотиви. Вплив мотивації на вибір анімаційних послуг. Категорії споживачів анімаційних послуг. Соціально-демографічні особливості споживачів анімаційних послуг (вікові, статеві, національні, професійні та ін.). Типи клієнтів за ставленням до проведення дозвілля. Психологічні типи клієнтів. Інтелектуально-пізнавальний потенціал особистості клієнта як фактор впливу на планування анімаційної діяльності. Дія неусвідомлених регуляторів поведінки у ході вибору клієнтами анімаційних послуг.

Тема 5. Професійна підготовка фахівців з анімаційної діяльності.

Організаційна структура анімаційної служби. Характеристика персоналу анімаційних служб. Працеграмма професії аніматора. Модель фахівця анімації. Традиційні обмеження й заборони для аніматорів. Загальні правила поведінки аніматорів. Корпоративна філософія анімації. Підготовка анімаційних кадрів в Україні та за кордоном: стан, проблеми, перспективи. Форми вдосконалення професійної майстерності аніматора.

Тема 6. Сценарно-режисерські основи анімації.

Сценарій анімаційної програми: поняття, різновиди. Особливості ідейно-тематичного задуму сценарію програми анімаційної діяльності. Основні закономірності композиційної побудови сценарію. Природа конфлікту в сценарії анімаційної діяльності. Основні джерела збору матеріалу для сценарію програми анімаційної діяльності. Принципи відбору й систематизація матеріалу. Етапи роботи над сценарієм. Художнє оформлення анімаційних заходів (театральне-декораційне й речовинне). Прийоми активізації глядачів. Планування, організація й контроль етапів анімаційного заходу. Режисерський контроль, аналіз заходу й зворотний зв'язок зі споживачем послуг.

Тема 7. Специфіка вербальної анімації.

Вербальна анімація: поняття, сутність, форми. Переговорний процес у ході підготовки й проведення анімаційних заходів. Необхідність знання іноземних мов при підготовці аніматорів. Акторська майстерність аніматора. Пантоміма як вид сценічного мистецтва. Емоційна культура аніматора. Імпровізація як вищий рівень професійної майстерності аніматора. Сценічна мова. Підготовка аніматорів-розмовників: комплекс вправ для дихання; гімнастика для м'язів обличчя, артикуляційна гімнастика; комплекс вправ для досягнення м'язової свободи, зняття скутості. Пластичні етюди.

Тема 8. Організація ігрової анімації.

Гра як складне соціокультурне явище. Класифікація ігор. Психолого-педагогічний потенціал ігри. Методика й правила проведення ігор. Особливості розробки сценарію ігрової анімаційної програми. Оцінка технічних засобів та реквізиту. Критерії оцінки якісного складу ігрової аудиторії. Особливості підготовки аудиторії до участі в ігровій анімації. Різновиди ігрових майданчиків для ігрової анімації. Врахування кліматичних умов, пори року при складанні ігрових анімаційних програм. Моделювання ігрової анімації.

Тема 9. Свято як основа комплексної анімації.

Свято: поняття, сутність, історія виникнення. Психологічні особливості впливу свята на людину. Різновиди свят: побутові (сімейні), релігійні, державні, календарні, свята казкових героїв і окремих професій, офіційні і неофіційні свята, сільські та міські свята, постійні та разові свята. Характерні риси святкової анімації. Особливості підготовки святкових анімаційних програм. Казка як основа дитячих святкових анімаційних заходів. Специфіка організації сімейних свят.

Тема 10. Організація анімаційної діяльності з різними категоріями населення.

Аналіз потреб дітей стосовно організації змістовного дозвілля. Диференційований підхід до організації анімаційної діяльності дітей. Види, форми, методи організації дозвілля для дітей. Розробка анімаційних програм для дітей. Специфіка анімаційної діяльності з підлітками та молоддю. Особливості участі молоді в грі. Зміст програм з формування здорового способу життя в контексті анімаційної діяльності. Анімаційні програми для людей середнього віку. Досвід організації дозвілля людей похилого віку в зарубіжних країнах. Значення дозвілля в життєдіяльності людей похилого віку. Принципи організації дозвілля для людей похилого віку. Характеристика анімаційних програм для людей похилого віку. Методика залучення людей похилого віку до анімаційної діяльності. Роль національних традицій в організації змістовного дозвілля людей похилого віку.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія, мозковий штурм); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, навчальні фільми); практичні (вправи, гейміфікація, інтерв'ю, проектування).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності та неправомірного використання технологій штучного інтелекту (ШІ) не толеруються; підтримка створення освітньо-наукового середовища, побудованого на прозорості, доброчесності та високих стандартах наукової етики.

Інструменти штучного інтелекту, такі як ChatGPT, Grammarly, Claude, Gemini та інші подібні платформи, можуть бути використані здобувачами освіти для підтримки самостійної та індивідуально-дослідної роботи. Це включає написання чернеток, перевірку граматики, генерацію ідей або обробку даних тощо. Використання має бути етичним і усвідомленим та не замінює особистий аналіз і висновки здобувача.

Суттєве використання ШІ підлягає обов'язковому розкриттю у письмовій/проектній роботі відповідно до політик БДПУ (Політика БДПУ щодо ШІ в дослідженнях; Рекомендації GAIDeT; Положення про використання ШІ в освітньому процесі). Розкриття подається у вигляді декларації в тексті роботи. Недекларування вважається порушенням академічної доброчесності. Розміщення декларації здійснюється перед «Списком використаних джерел» або наприкінці роботи, якщо список джерел не передбачено.

У декларації стисло зазначаються: (1) інструмент(и), версія(ї) та дати використання; (2) делеговані завдання за таксономією GAIDeT і рівень людського нагляду; (3) підтвердження повної відповідальності автора(ів) за зміст і те, що ШІ не є (співавтором); (4) дотримання етики та безпеки даних (не передавати персональні/чутливі дані; результати ШІ перевіряти критично).

Як згенерувати декларацію (коротка інструкція):

1. Перейдіть до GAIDeT Declaration Generator:

UA <https://panbibliotekar.github.io/gaidet-declaration/index-uk.html>

GB <https://panbibliotekar.github.io/gaidet-declaration/>

2. Вкажіть ПІБ автора(ів).

3. Оберіть інструмент(и) ГШІ, зазначте версію(ї) та дати використання.

4. Позначте делеговані завдання зі списку таксономії GAIDeT та, за потреби, додайте короткий коментар.

5. Натисніть «Згенерувати» і вставте сформований текст у розділ «Декларація використання генеративного ШІ (GAIDeT)» вашої роботи (або на останній слайд презентації під час захисту).

Приклад тексту декларації. *Автори декларують використання генеративного ШІ в процесі дослідження та написання. Згідно з таксономією GAIDeT (2025), такі завдання були делеговані інструментам GAI під повним людським наглядом: [перелік того, що делегувалось ШІ]. Використаний інструмент GAI: [назва програми ШІ, яка використовувалась]. Відповідальність за остаточний варіант рукопису повністю лежить на авторах. Інструменти GAI не вказані як автори та не несуть відповідальності за кінцеві результати. Декларацію подав(ла): [прізвище та ім'я].*

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводимуться згідно визначеного вище графіку.

За умови оповіщення про повітряну тривогу, здобувач має право вийти з пари за попередженням викладача. Пропущену пару необхідно опрацювати асинхронно.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПІ, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук.

Система оцінювання та вимоги:

**Система нарахування рейтингових балів для здобувачів вищої освіти
(поточний контроль)**

Теми навчального курсу	Види робіт			Підсумкові бали (max 25 балів)
	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуальні завдання	
Тема 1	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 2	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 3	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 4	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 5	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 6	Виступ – 5/5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	5	10	25
Тема 7	Виступ – 5	10	10	25

	Участь в обговоренні (доповнення) – 2			
Тема 8	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 9	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25
Тема 10	Виступ – 5 Участь в обговоренні (доповнення) – 2	10	10	25

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання										Середнє арифметичне за поточну роботу	Екзамен	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2			
25		25		25		25		25				
Тема 6		Тема 7		Тема 8		Тема 9		Тема 10				
6.1	6.2	7.1	7.2	8.1.	8.2.	9.1	9.2	10.1	10.2			
25		25		25		25		25				

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

1. Єрко І. В. Організація анімаційної діяльності. Методичні вказівки до курсу. Луцьк.: Поліграфічний центр «Друк Формат», 2020. 36 с.
2. Зоська Я. В., Яцук Н. В. Соціальна анімація як соціальна технологія сприяння реалізації особистісного потенціалу молоді на ринку праці. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2015. № 2. С. 48-51.
3. Килимистий С.М. Рекреаційні аспекти анімації в туризмі. *Культура і сучасність*. 2016. №2. С. 110-114.
4. Конончук Д. Соціально-педагогічні аспекти анімаційної діяльності. *Освітній простір України*. URL : <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/esu/article/view/3184>
5. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2015. 122 с.
6. Кравець О. М., Байлик С. І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 335 с.
7. Максимовська Н. О. Анімація в сучасних зарубіжних дослідженнях: соціально-виховний аспект [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v41/35.pdf>
8. Міхо О.І. Анімація в рекреації та туризмі: Словник-довідник. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 224 с.
9. Петінова О. Б. Теорія та історія соціокультурної діяльності: навчальний посібник. Одеса, 2018. 77 с.
10. Соціокультурна анімація: методичні рекомендації для студентів спеціальності 231 Соціальна робота та 028 Менеджмент соціокультурної діяльності / Г. М. Олійник, О. Л. Главацька; за ред. проф. В. А. Поліщук. Тернопіль: Вектор, 2019. 122 с.
11. Федотова Ю. В., Кравець О. М. Анімаційна діяльність: сутність, особливості та соціально-економічна ефективність. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 530-534.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <https://library.bdpu.org.ua/>
2. Сайт БДПУ <https://bdpu.org.ua/>
3. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ <https://edu.bdpu.org/login/index.php>